

VÁCZI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési ára: Egész évre 12 kor.,
félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 24 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
NITSCH ARTUR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesegyház-tér 7. szám.

Megjelenik minden esütörtökön
Nyilttér sora 60 fillér.
Hirdetések árszabály szerint.

A mi sajtónkért.

Irtta: DR. PROHÁSZKA OTTOKÁR.

A világháborút is kétfelől vivják; vivják a csatatereken, hol milliók pusztulnak, de vivják a szellemi világban is — még pedig annak legalaposabb és legmegbízhatóbb részében, a napisajtóban. Ez a papíron folyó s tollal hadakozó háború sokak előtt tán ártatlannak tűnik föl, voltaképp pedig jelentőségre s kihatásra nézve ez a legfontosabb. Fontosabb azért, mert első sorban ez uszít embert ember ellen, ez állítja egymással szembe az ütköző érdekeket, ez szítja a szenvedélyeket, ez lobbanítja fel a nemzeti gyűlölködés és irigység lángját s úgy fordítja el a nézeteket, hogy a közeledést és megértést lehetetlenné teszi. Tudják ezt a hadakozó hatalmak közül azok, kiknek hazudozásra s megtévesztésre szükségük van s ezért ezek le is foglalták a sajtót és rengeteg pénzt költöttek el annak a megvásárlására.

Sok szóbeszéd helyett világítsa meg e fölfogást P. Klotz Péter bencés, akinek, — mint a lapok hozták, — három évi hányódás-vetődés után sikerült végre hazájába, Innsbruckba jutnia. Ez a páter a háború kitörésekor Ausztriában volt, ott mint osztrák állampolgárt internálták, onnan megszökött s bejárta azalatt Észak- és Délamerikát. Az újságok olvasmányai elremitették és szinte beteggé tették; ezekről írja: „Világulazásom alatt ismét meggyőződtem arról, hogy a sajtó a legnagyobb világhatalom. Az angolok megvesztegették és megvették egész Amerika számottevő újságait, — hogy az olaszokkal is ezt tették, arról mi tudunk. Csakis az angol nyeregből és egyoldalúságból magyarázható, — folytatja a páter, — hogy mily süleltlen és hitetlen hírekkel árasztották el a lapok a közönséget, melyekben a legképtelenebb és legalvalóbb rágalmaikkal illették Ausztria és Magyarországot és Németországot. Nálunk így hazudni és lóditani lehetetlen. Ahhoz latin

kultura kell. Azt gondoltam, hogy ha háromnegyed részét tartom hazugságnak mindannak, amit olvasok, akkor úgy körülbelül az igazság mesgycjén járok. Azonban csalódtam, a fennmaradt egynegyed rész is annyi alávalóságot és másrészt oly elszomorító kegyetlenséget és durvaságot fogott rank, hogy szinte zavarba jöttem honfíúi érzésem s honfitársaim emberséges lelkülete iránt és azt kellett volna gondolnom, hogy a háború kivételtette őket összes emberséges érzéseikből.”

A világsajtónak e szerepe és kihatása keltőt jelent nekünk. Jelenti először azt, hogy a nyilvánosság e hatalmas organuma mily kezekbe jutott és mily lelkiismeretlenül kezeltek, jelenti másodsor azt, hogy mily kötelességeink vannak nekünk a sajtóval szemben. Nekünk, kik az igazságban hiszünk, azt kincsek nézzük és akik a katolikus tanak és erkölcsnek térfoglalását szolgálják kötelességünknek ismerjük és e kötelességet minden áron teljesíteni is akarjuk.

Mindig voltak, kik a sötétséget világosságnak és a rosszat jónak mondták. Ezen nem is kell csodálkoznunk, hiszen 2500 év előtt is már erről panaszkodik Izaiás próféta. De hogy ilyen lelkiismeretlenül lehessen hazudni és fordítani, ahhoz annak a bizonyos lelkületnek teljes kifejtésére volt szükség, melyről a Bölcsesség könyve emlékezik meg, amikor így ír: „a hazugság szemfényvesztése meghomályosítja a jókat és a kívánság állhatatossága elfordítja a gonoszság nélküli elmét is.”

Ez a hatalom harcol az igazság, a hit, a kultura és a békeség ellen! Sokszor mondtuk, hogy érdekek sugalmazzák, melyek pengő pénzben váltódnak ki; de a mai világháborúban már nem szükség azt mondani nekünk s hallani nektek, hanem saját szemetekkel láthatjátok és rengeteg veszteségetek és fájdalomok árán meglapasztalhatjátok, hogy nemcsak az egyháznak s a kulturának, hanem az övéit

szerető minden egyes otthonnak a legfontosabb érdeke a jó, a megvesztegethetetlen, a hozzáférhetetlen sajtó.

Vonjuk le a keserves, de szükséges tanuságot e rettenetes idők tapasztalataiból és saját szenvedéseinkből s higgyük el, hogy nem védelmezhetjük meg a katolikus hitet és egyházat, de még hazánkat és kulturánkat sem, ha nincs arra való jó sajtónk és hozzuk meg ennek a következőben azokat az áldozatokat, melyek azt megteremtsék, folyton fejlesszék s az igazság védelmére és saját szenvedéseink csökkentésére alkamassá tegyék.

E megszivvelésre való szavakat a sajtóvásárnapok alkalmából írta a püspök. Ami kötelességünk most már, hogy az ő felszólításának eleget tegyünk. Egyházmegyénkben jövő vasárnap, október 8-án lesz a sajtóvásárnap, az évnek az az egyetlen napja, amikor a templomi szószékekről arra buzdítják a híveket, hogy adakozzanak a katolikus sajtó felvirágoztatását és versenyképessé tételét immár egy évtized óta eredményesen munkáló Katolikus Sajtóegyesület javára. Az adakozásból, az áldozatok hozásából nem maradhat ki egyetlen magyar katolikus sem. És hogy ki ne maradhasson, arról úgy kíván gondoskodni a Katolikus Sajtóegyesület, hogy ezidén első ízben nemcsak a templom falai között, hanem a templomon kívül is végzi a gyűjtést, hogy senki ne mondhasa: „Szívesen áldoznék a katolikus sajtó javára, de eddig e célra még senki sem kért tőlem semmit!” Ezidén fog kérni, csak azután senki el ne zárkozzék a kérő szó elől.

Még mindig nem fogják föl eléggé a sajtó fontosságát, nem törődnek vele úgy, mint kellene. Pedig hiába építünk templomokat, tartunk missiókat, alapítunk iskolákat, ha emellett elhanyagoljuk a sajtót.

X. Pius pápa.

Hasznosítsuk a háborút!

Bölcs elme a rosszból is képes jót elővarázsolni. — Legyünk okosak és a háborúval járó nélkülözéseknek is hasznát láthatjuk.

Manapság a magasra felesigázott húsárak miatt, csaknem elszoktunk a hús élvezetétől. Akaratlanul is vegetáriánusok leszünk. — A szesz italok ára is szinte megfizethetlen. Akarva nem akarva, bornemisszákká, anti-alkoholistákká válunk. — Legujabban a cigarettá, a dohány beszerzése nagy nehézségekbe kezd ütközni. — Azon gondolat kísért bennünket: talán abba kellene hagynunk a dohányzást.

Vegyük kissé elemzés alá a felsorolt három erény gyakorlatait, melyre a háború nyomorúsága hajthat bennünket.

A vegetarizmus nálunk csak névleg ismeretes. Elvéve akadunk egy-egy egyénre, aki elvből nem eszik húseledelt. — Nem így van ez külföldön, ahol tekintélyes számmal vannak vegetáriánusok, elannyira, hogy Angolország, Németország és Amerika nagyobb városaiban vannak oly vendéglők, amelyekben kizárólag növénynemű ételek kaphatók. — A felsorolt államokban egész irodalma van a vegetarizmusnak. Röpiratok, tudományos színezetű könyvek terjesztik azon elvet, hogy húsneműek mellőztével, kizárólag növényneműekkel táplálkozzunk. Vannak orvosok, akik vegetáriánus kurával gyógykezelik betegeiket. — Kissé egyoldalúak, csaknem nevelésesek az érvek, amelyek a vegetáriánusok a húselvézet kárhóztatásul felhoznak. Szerintük már a természet is arra utal bennünket, hogy növényekkel táplálkozzunk. — Az ember táplálkozási szervei: fogzata, gyomra, belei elütnek a húsevő állatok táplálkozási szerveitől, s a növényf evő állatok szerveihez hasonlók. A vegetáriánusok szerint nemcsak természetellenes dolog, hanem valószínűs bűn a hússal való táp-

Szent kötelessége minden katolikusnak a katolikus sajtót pártolni.

IX. Pius pápa.

lálkozás. A végleteket kedvelő Tolstoj „A vérontás nélküli táplálkozás” című értekezésében fragikus színekkel ecseteli a borzasztó kegyetlenséget, az irtózatot vérengzést, amely a vágóhidakon végbe megy. — Hálálán és fölösleges munkára vállalkozni, aki vitatkozni akarna a vegetariánusokkal. — Ezúttal elég legyen azt hangzúlyoznom, hogy dogmaellenes állítás az, mintha a természet törvényeivel ellenkező bűnös dolog lenne a húselvezet. Hisz, mielőtt Isten Ádámot megalkotta, kijelenté, hogy a Teremtő képere és hasonlatosságára alkotandó eszes lény, teljhatalmu ura lesz az oktatlan teremtményeknek (I. Genesis. I. 26). És midőn Noe kiszállt a bárkából ismétlé az Úr a paradicsomban tett kijelentését, s nyíltan kimondá a vízözön után életben maradt embereknek: „minden ami mozog és él, legyen nektek etedelül (U. o. 9. 3). Tehát legkisebb kétség sem fér ahhoz, hogy a Teremtő akarata szerint, az ember az állatok hússával táplálkozhatik. — Más részből tagadhatlan, hogy csupán vagy túlnyomólag hússal való táplálkozás az egészségre nézve ártalmas. Ép azért bizonyos mérvig igazat kell adnunk a vegetariánusoknak. Célszerű lenne tehát a háború nyomorúságát, a mérsékelt vegetariánizmus érdekében felhasználnunk. A drágaság hihetőleg a béke helyreállításával sem fog azonnal eltűnni, — s így a háború után is arra utalhat bennünk a takarékosság, hogy ritkábban élvezzünk húsneműeket. Hygienikus szempontokból is óhajtható lenne a majdani béke napjaiban is megmaradnunk, jelenlegi táplálkozási módunk mellett. A külföld példájára a mostani napokban vegetariánus vendéglők felállításával is kísérletet lehetne tennünk. Hisz manapság már csak azért sem mer az ember vendéglőben étkezni, mert megfizethetlenségnek találja a húselveket.

II.

Az alkoholiszmus gonosz következményeiről már annyit írtak, annyit beszéltek az emberek, hogy felesleges szószaporítás lenne e témát fejtegetnem. Csakis azon megjegyzéssel élek az egyébként átkos háború tagadhatlanul visszatartja az alkoholistákat a szeszes italok élvezetétől. Csekélymértékű bor vagy pálinka is méregdrága. S így a háború folytán az alkoholisták is mértékkel használja a szeszes italt, avagy egyáltalán tartózkodik a különben kedvelt italtól. Az orvosok egyértelmű vélekedése szerint sok betegségek elejét vennők s hosszabb életűek lennénk, ha egyáltalán

nem innánk szeszes italokat, avagy ritkán és kis mértékben termelnék azokat. — Zsákmányoljuk ki tehát a most dúló háborúnak nyomorúságát oly módon, — hogy a jelenleg iszonyúan drága szeszes italokat majdan akkor is ritkábban élvezzük, amikor olcsóbb borokat ihatunk. — Eszembe jut egy eredeti eset. Évekkel ezelőtt, plébános koromban, ellátogatott hozzám egy felső vidéki úr, — s felkért: terjesszem híveim körében az antialkoholizmust. — Néhány évvel később újból meglátogatott ugyanazon úri ember, — s ekkor azon nézetének adott kifejezést, hogy a bor nem annyira ártalmas ital, mint a pálinka, — s hogy ennél fogva csakis a pálinka ivástól kellene az embereket visszatartanunk. — Igazat kell adnunk azon úri embernek. Nemde csekély kivétellel mindenki, akinél módjában áll, főleg étkezésnél megissza a bort, anélkül, hogy ez ártalmára lenne egészségének; de akik rendszeren, nap-nap után pálinkával élnek, ennek megadják az árát. Merítsük tehát a háborúból ama hasznot, — hogy soha ne igyunk pálinkát, avagy csak kivételes esetekben élvezzük ezt a kétségtelenül ártalmas italt.

Azt hiszem, az eddigelé mondottakban igazat ad nekem az olvasó. De félve folytatom, attól tartva, hogy nemfetszéssel, avagy ép ellenmondással fogok találkozni, ha a háború által ajánlott harmadik erény gyakorlatról fogok szólni vagyis arról, hogy talán abba hagyhatnók a dohányzást. (Folytatása következik.)

Dr. Kazaly Imre.

A katolikusok nem tehetnek oly sokat sajtójukért, hogy még többet ne kellene tenniük.

XIII. Leo pápa.

H I R E K.

Iskolaszéki ülés.

Múlt vasárnap a róm. kath. Iskolaszéki ülést tartott, mely alkalommal Podhorányi József prépost kanonok elnök jelentést tett az alsóvárosi iskoláknak és menhelynek az erdélyi menekültek részére történt átengedéséről, mit az ülés helyesléssel vett tudomásul.

Jelentette továbbá, hogy Bocskay Károly polgári fiúiskolai tanító a kalocsai érseki tanítóképezdéhez neveztetvén ki, állásáról lemondott. Az ekként megüresedett állásra az Iskolaszék október 21. lejárattal pályázatot hirdet.

Jelentette végül, hogy a női kereskedelmi tanfolyamra 48 növendék iratkozott be, s hogy a

miniszter az ovodáknak szemléltető képeket ajándékozott.

A lefolyt tanévi számadásokat dr. Rapcsák Imre és Halász József számvizsgálók rendben találván, azok főhatósági jóváhagyásra terjesztelnek fel.

Több tanító előleget kért, melyet a gyűlés megszavazott azzal, hogy a visszatérítésnek jun. 30 ig meg kell történnie.

A tandíj elengedése iránt be-terjesztelt kérvények méltányos elintézését nyertek, amennyiben 24 folyamodó közül 16 teljes (közülük 3 menekült) és 6 fél kedvezményben részesül.

— **Egyházmegyei hír.** Megyés Főpásztorunk a mogyoródi plébánia vezetését dr. Pesthy Frigyes rákospalotai káplánra bízta.

— **Új karkáplán.** Megyés püspökünk Takács Mihály kecskeméti segédlelkész székesegyházi karkáplánna és alsóvárosi plébániára segédlelkésszé nevezte ki Nitsch Artur tábori lelkész helyére. Az új karkáplán a kecskeméti hitélet föllendítéséhez buzgó közreműködésével nagyban hozzájárult.

— **Papszentelés.** Kraszna Albin szerpap f. hó 8-án, vasárnap fogja fölvenni az egyházi rend szentségét.

Egyházmegyei hírek.

Megyés Főpásztorunk újabban a következő változásokat rendelte el a kápláni karban: Medgyesy Gyula megy Csongrádról Kecsk métre; Nagy Sándor Tápiógyörgyéről Csongrádra; Lakatos Antal, aki betegségéből fölgógyult, Tápiógyörgyére; Szabó Jenő tábori lelkész, akinek ezrede fölsozlott, Nagykőrösre, innen Antal Pál Csongrádra, innen Szaniszló Ferenc Ujkécskére.

— **Sajtóvasárnap.** Most vasárnap megyés püspökünk rendelete folytán gyűjtés fog rendeztetni az egyházmegye összes templomaiban a kath. hírlapok, folyóiratok és könyvek segélyezésére. Ekkor lesz az ugynevezett sajtóvasárnap, az évnek azon egyetlen napja, amikor a templomi szószékekről arra buzdítják a híveket, hogy adakozzanak a kath. sajtó felvirágztatásáért és versenyképessé tételéért immár egy évtized óta eredményesen munkálkodó kath. Sajtóegyesület javára.

— **Eskü.** Zelinka László nőfincsi-és dr. Pesthy Frigyes mogyoródi adminisztrátorok ma tettek le a hűség esküt Jung János püspöki helynök előtt a kápláni kápolnában.

— **Kápolnaszentelés.** Örvendetes napja volt vasárnap Pusztaberki község népének. Ugyanis ekkor történt a közadakozásból újonnan kifestett oltani kápolna ünnepélyes megáldása.

A szép munka, mely Szappanyos Rezső pestujhelyi festő művészetét dicséri, a hitélet mélyítésére fog szolgálni. A szentelést Pesthy Imre borsosberényi h. plébános végezte a kalmi szentbeszéd kíséretében.

— **Magyarok Nagyszonya.** Október 8. Vaszary Kolos bibornok, esztergomi érsek kérésére XIII. Leo pápa 1896-ban engedélyezte, hogy a magyar nemzet ezer éves fennállása emlékére Magyarországon október második vasárnapján a Magyarok Nagyszonyának ünnepét üljük. A szentszék által helyben hagyott zsolozsmába föl van véve Esterházy Pál örökszép könyörgése is. X. Pius ezt az ünnepet október hó 8-ikára tette át, de ezidén október 8-ika összeesik október második vasárnapjával.

— **Október 4.** Szerdán volt I. Ferenc József királyunknak névünnepe, mely alkalommal a székesegyházban a király jólétéért és áldásteljes uralkodásáért fényes istentisztelet tartott. A szentmisét Jung János fölszentelt püspök mondta fényes segédleltek az ifjúságon kívül a hatóságok, intézetek és az iskolák fejei. A városi tanácsot dr. Zádor János polgármester képviselte.

— **Október 6.** E héten pénteken lesz az aradi vérianuk kivégzésének évfordulója. A világháború következtébe az évforduló külső megünneplése sok helyen elmarad, de annál jobban ünnepli meg az ország lelkében azoknak a honvéd vezéreknak szent emlékét, kik a honvédek oly sokszor vezették a dicső csaták győzelmeihez. Nemzeti büszkeségünk lehet, hogy a nagy hősöknek méltó legendás utódai születtek s harcolnak soha el nem múló dicsőséggel a mai nagy világháborúban.

— A menekültek ellátása.

A városi gazdasági hivatal úgy oldotta meg a menekültek ellátását, hogy az Iparudvarban levő egyik szárnyépületet teljesen átalakította és e célra megfelelően berendezte. Itt főznek az összes menekülteknek és az internáltaknak és a kaszárnyában levő népfőlkölknek is. Valamennyien utalvány mellett kapnak reggelit, ebédet és vacsorát. Jelenleg 684 menekült és száznál több internált étkezik az Iparudvarban.

— A gyóni hadiárva ház ünnepe.

Fényes ünnepségek voltak vasárnap Gyónon. Gróf Vay Péter apostoli protonotárius pestmegyei gyóni kastélyát és melléképületeit, valamint 30 holdas belsőségét és 20 holdas szőlőjét egy hadiárva ház céljára adta. Az átalakítás, berendezés és föntartás költségeihez a magyar főúri világ is hozzájárult és így megszületett az első hadiárva ház,

amelyben most 14 karmelita apáca száznál több hadiárvát nevel és tanít hasznos foglalkozásra. Mivel az árvák száma egyre szaporodik, ezért az árvaházal 150 gyermek számára több épülettel fogják kikövíteni. Az új épület alapkövét Stefánia királyi hercegnő jelenlétében vasárnap tették le nagy ünnepség keretében. Az alapkövetelési szerződésait megyés püspökünk megbízásából Gossmann Ferenc fősz. püspök végezte, aki ez alkalommal a megjelent előkelőségekhez költői lendületű beszédet is mondott.

— **Halálozás.** Wirtz János órási és vendéglős életerek 74. évében ma hirtelen elhunyt. Temetése szombaton délután lesz a középvárosi temetőbe. Ny. b.

— **Felmentések meghosszabbítása.** A honvédelmi- és a hadügyminiszter, továbbá a honvédkerület parancsnoksága valamint a katonai parancsnokságok által meghatározott időre mezőgazdasági érdekből felmentett egyének felmentése hivatalból meghosszabbított. Az érdekeltek a közelebbi részleteket később fogják megtudni. Akinek felmentése október 1-el lejárt, maradjon tehát otthon és várja be a beérkező rendelkezéseket.

— **Egy menekült pap az egyházmegye szolgálatában.** Megyés püspökünk Molnár Imre görögnyeszentimrei plebánost, aki kénytelen volt állomását az ellenséges betörés miatt elhagyni, ideiglenes kíségetőnek Csanytelekre küldötte.

— **A postatarifák felemelése.** A háboruban megkezdett áremelés október 1-étől tovább folytatódna, amennyiben a még fel nem emelt különböző tarifák szintén emelve lesznek. A magyar kereskedelmi miniszter rendelete szerint a levél bérmentesítési díja a belföldön a távolsági forgalomban husz grammig 15 fillér, minden további 20 grammért 5 fillér, a helyi forgalomban 20 grammig 10 fillér és minden további 20 grammért 2 fillér. Ez a távolsági forgalomban 5 fillér, a helyi forgalomban 4 fillér árdrágulást jelent. Ausztriába, Bosznia, Hercegovinába és Németországba levél díja 20 grammig 15 fillér és minden további 20 grammért 5 fillér. A levéllel egyenlő díjszabás alá esik a zárt levelezőlap. A rendes postabélyeg nyomással ellátott levelezőlap díja az eddigi 5 fillér helyett 8 fillér, minden más levelezőlapot 10 fillérrel kell bérmentesíteni. A nyomtatvány díja a belföldi forgalomban 10 grammig 7 fillér, minden más nyomtatvány díja 50 grammonként 3 fillér. Ausztriába, Boszniába és Németországba a nyomtatvány díja 50 grammonként 3 fillér. A nyomtatvány legmagasabb súlya 2000 gramm. Az üzleti

papír bérmentesítési díja 50 grammonként 5 fillér. Az ajánlási díj mindenféle forgalomban 25 fillér. A pénzeslevelek legkisebb díja 60 fillér.

— **Az újpesti egyházi tudósító** októberi száma gazdag tartalommal jelent meg. A tájékoztató c. rovat az októberi ünnepek hiteles magyarázatát adja. Megrendelhető az újpesti plebánián 2 koronáért.

— **Változások a ferenc-rendi zárdában.** P. Kovách Gellért gvardiánt Kecskemétre helyezték ugyancsak gvardiánnak, ide P. Priszter Ágoston reformált franciskánus jön gvardiánnak Máriagyűdről. Az új gvardián október 15-én foglalja el a vácsi kolostort, addig pedig P. Feisz Angelus reformált barát lesz itt mint kíségető Pécsről. Szolnokra gvardiánnak és plebánosnak Baacsics Metód megy Kecskemétről. Az időközben itt megjelent menekült páterek és fráterek valamennyien elmentek Kolozsvárra.

— **A belgrádi operaénekes.** Jurisity Uros internált, béke idején mint szerb állampolgár a belgrádi, majd később a szentpétervári operánál mint szólóénekes volt alkalmazva. A nevezett énekes, aki beszél magyarul is, ajánlkozik énektanításra szerény feltételek mellett. Lakik Rákóczy-utca 16. sz. a.

— **A 32—50 évesek bevonulásának elhalasztása.** Az 1866—1884. évi születésű népfelkelésre kötelezettek bevonulásának általános elhalasztása folytán az 1866—1871. évi születésű népfelkelésre kötelezetteket november 3-ára, az 1872—1884. évi születésű népfelkelésre kötelezetteket pedig nov. 16-ára fogják újabb bevonulási hirdetmény útján behívni népfelkelési fegyveres szolgálatra. Ezek az új bevonulási határidők érvényesek az önkéntes belépés folytán besorozott egyénekre is. Egyes népfelkelésre kötelezetteket a szükséghez képest behívó-jeggyel az újabb bevonulási határidőknél előbb is be fogják hívni. Az Ausztria és Magyarország területén kívül tartott népfelkelési bemutató szemlén alkalmasnak nyilvánított népfelkelési kötelezettek megállapított október 16-iki bevonulási határidő azonban változatlanul marad. A bevonulás elhalasztása folytán azok a magyar, illetve osztrák állampolgárok, a kiket népfelkelési fegyveres szolgálatra október 2-ára, illetve október 10-ére behívó-jeggyel hívtak be, új behívó-jeggyel törőlnő behívásukig nem tartoznak bevonulni.

— **Nagy emberek a sajtóról.** XIII. Leo így szólt egy hírneves hítszónokhoz: „Írjon cikkeket! Ez még többet fog hasz-

nálni, mint a szentbeszédek, mert ahová a szentbeszéd el nem jut, oda eljuthat az újság.” Ugyanő mondta más alkalommal: „A katolikusok sohasem tehetnek eleget sajtójukért!” — A nagy mainzi püspök, Ketteler báró így nyilatkozott: „Akinek ma a kath. sajtó iránt nincs érzeke, ne tartson igényt a katolikus névre.” Tőle ered ez a szó is: „Ha szent Pál ma a földre jönne újságot adna ki.”

— **Takarékoskodjunk a petróleummal.** A praktikus Németországban elültették a petróleummal való világítást, minálunk azonban még nem vagyunk ennyire, azonban petróleumot már most alig lehet kapni. Az oláhok áruló magaviselete végkép betölte az oláh petróleumforrásokat, így csupán a galíciai petróleumra vagyunk utalva. Ennek nagy része kell a hadviselés céljaira, így a polgári életben a legridegebb takarékoskosságot kell követnünk a petróleummal.

— **János vitéz a filmen.** Petőfi mesekölteményéről elkészült a film. Illés Jenő, a Szulamit rendezője, ezúttal igazán remekül mutatja be nagy művét. A film minden jelenete tanuja az ő művészi kvalitásának. Különösen bravúros részlet és költőien szép, a mikor János vitéz abban a mesebirodalomban jár, a hol a nap oly közel van a földhöz, hogy korongja eltakarja a fél eget. Kukorica János sohasem volt oly időszerű, mint most. Hiszen a pástorlegény Kukorica Jancsi meséje a magyar huszárnak, a magyar vitézségnek költői glorifikálása. A szereplők közül Hollay Kamilla nevét kell kiemelnünk, ki szépségével és bájos naivságával tökéletesen teszi Iluska szerepét, míg a tehetséges Déry Alfréd (a magyar Psylander) sok temperamentummal alakítja Jancsit. Vác megejőzi ezzel a filmmel a fővárost, mert október 9-én és 10-én már színre hozza az Állandó mozi. A csütörtöki és vasárnapi napok annyira túl vannak halmozva a legjobb slágerképekkel, hogy más műsorok kihagyása nélkül lehetetlen lett volna ezt a pompás képet lejátszani. Így kivételesen hétfőn és kedden, tehát két napig lesz műsor, hogy alkalma legyen a közönség minden rétegének a magyar filmgyártás e remekében gyönyörködni.

— **Mi a véletlen?** Kiss Károly és Társa bankházba Budapesten írt egy asszony, hogy küldjenek egy oly szerencse-sorsjegyet, mely megfelel a hadbavonult férje születési napjának. Kéri Kiss bankházat, hogy figyelmesen intézzék el, mert ő álmodta, hogy Kiss-nél a beküldött sorsjeggyel főnyereményt csinál. Így is történt és a szegény asszonynak nin-

esen többé gondja. Ajánljuk, hogy a kinek bizonyos dátum vagy szám iránt előérzete van, írjon Dudapestre Kiss bankháznak Kossuth Lajos utca 13. és rendeljen egy osztálysorsjegyet az október 27-én kezdődő húzásra.

— **Kukoricahéj a hadseregnek.** A hadvezetőség még a múlt télen felszólította a gazdaközönséget, hogy a kukorica héját, amit egyébként nem igen szoktak felhasználni, szolgáltatassa be a hadseregnek. A katonák lábát a téli hidegben, azt mondják, ez óvja meg legjobban a megfagyástól. Minthogy úgy látszik, hogy a téli háborút már megint ki nem kerülhetjük, most, a kukoricafosztás idején felhívjuk rá a gazdaközönség figyelmét.

— **Korlátozzák a sörfogyasztást.** Már régebben jelentettük, hogy a sörgyártás megszorítása és ezzel kapcsolatban természetesen a sörfogyasztás korlátozása a mostani viszonyok között elkerülhetetlen. Ausztrián an hétköznapokon csak este 7 órától 10-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig délután 4 órától este 10 óráig szabad sört kimérni a nyilvános helyiségekben. A magyar kormány rendelkezése nem ilyen szigorú és egyelőre csak közvetítve szorítja meg a fogyasztást. mert csupán a gyárak üzemének korlátozásáról gondoskodik. Ez a rendelkezés azt jelenti, hogy minden vendéglő csak negyedrészt kapja ezenül 1914—15. évi sörfogyasztásának, amiből önként következik, hogy maguk lesznek kénytelenek a vendégek sörfogyasztását az eddiginek negyed részére csökkenteni.

— **A Richter-féle Horogony Liniment.** Sokszor kipróbált házi szer, mely köszvény reuma, hülés és hűdés, iskiász és derékfájás stb. ellen a legjobb eredménnyel használható. Ezen szer kiválóságát igazolja, hogy mindenütt el van terjedve s egy házban sem volna szabad hiányoznia. Főképpen ajánlható azoknak, kik szabadban sokat tartózkodnak és könnyen meghűlnék: katonák, földművesek, erdészek és vadászok, halászok, fengerészek stb. valamint kirándulók, utasok. Csafamezőn nélkülözhetetlen és postán is könnyen küldhető. Kapható mindenütt és egyenesen rendelve dr. Richter gyógyszerárában Prága Elisabeth-strasse 5. sz.

ÜZENETEK.

Sz. J. Törtel dec. 15-ig, V. J. Szimkátá egész évre, L. J. Békés 1917. aug. 1-ig rendben. Tisztelet.

B. J. A. Kartal okt. 1-ig, S. Ö. Gödöllő, O. C. Hatvan, B. Gy. Kosd, R. B. Dunakeszi, S. I. Félegyháza. T. J. Berczel egész évre rendben, K. F. Örkény beérkezett. Tisztelet.

Menetrend érvényes 1916. május 1-től további intézkedésig.

A vonat száma és rangja	Vácra indul	Budapestre érkezik	A vonat indul	A vonat száma és rangja	Budapestről indul	Vácra érkezik	Végállomás, a meddig közlekedik
133. személyvonat	reggel 4 ó. 55 p.	5 ó. 55 p.	Nagyvárosról	122. személyvonat	reggel 5 ó. 25 p.	6 ó. 22 p.	Párkányána
1407. személyvonat	reggel 5 ó. 45 p.	6 ó. 40 p.	Zsolnáról	1402. gyorsvonat	reggel 7 ó. 05 p.	7 ó. 38 p.	Zsolna
113. személyvonat	reggel 6 ó. 17 p.	7 ó. 10 p.	Wienből	134. személyvonat	reggel 8 ó. 45 p.	9 ó. 46 p.	Csák vasár és ünnepnap.
125. személyvonat	reggel 6 ó. 44 p.	7 ó. 40 p.	Párkányánáról	114. személyvonat	délelőtt 9 ó. 15 p.	10 ó. 06 p.	Wien
129. személyvonat	reggel 7 ó. 46 p.	8 ó. 45 p.	Nagyvárosról	138. személyvonat	délelőtt 12 ó. 25 p.	1 ó. 27 p.	Nagyváros
1401. gyorsvonat	délelőtt 9 ó. 11 p.	9 ó. 40 p.	Zsolnáról	108. gyorsvonat	délután 2 ó. — p.	2 ó. 29 p.	Wien
119. személyvonat	délelőtt 10 ó. 16 p.	11 ó. 25 p.	Galántáról	126. személyvonat	délután 2 ó. 10 p.	2 ó. 45 p.	Nagyváros
137. személyvonat	délután 12 ó. 17 p.	1 ó. 20 p.	Csák vasár és ünnepnap	120. személyvonat	délután 2 ó. 15 p.	3 ó. 6 p.	Galánta
103. gyorsvonat	délután 1 ó. 31 p.	2 ó. — p.	Wienből	128. személyvonat	este 6 ó. — p.	7 ó. 02 p.	Párkányána
139. személyvonat	délután 3 ó. 10 p.	4 ó. 10 p.	Nagyvárosról	130. személyvonat	este 6 ó. 55 p.	7 ó. 50 p.	Nagyváros
121. személyvonat	délután 4 ó. 55 p.	5 ó. 55 p.	Nagyvárosról	132. személyvonat	este 8 ó. 10 p.	9 ó. 10 p.	Nagyváros
115. személyvonat	délután 5 ó. 19 p.	6 ó. 10 p.	Wienből	1408. személyvonat	este 8 ó. 40 p.	9 ó. 32 p.	Zsolna
1403. gyorsvonat	este 5 ó. 51 p.	6 ó. 20 p.	Zsolnáról	118. személyvonat	éjjel 9 ó. 30 p.	10 ó. 22 p.	Wien
105. gyorsvonat	este 6 ó. 9 p.	6 ó. 40 p.	Wienből				
115a. személyvonat	este 6 ó. 32 p.	7 ó. 32 p.	Érsekújvárról				
117. személyvonat	éjjel 10 ó. 22 p.	11 ó. 25 p.	Wienből				

Ez idő szerint a 129., 103., 132. sz. vonatok nem közlekednek.

Az első váci állandó Mozcószínházban

Vasárnap, október 8-án
színpadra kerül:

Hadi híradó, aktuális.

A halál ballet

arlista dráma 3 felvonásban.

Jó éjt Muki

vígjáték 3 felvonásban. Főszerepiök Vendrey Ferenc, Rózsahegyi Kálmán, Poór Lili, Mészáros Alajos és Újváry Lajos.

Kezdetre 4 és fél órakor.

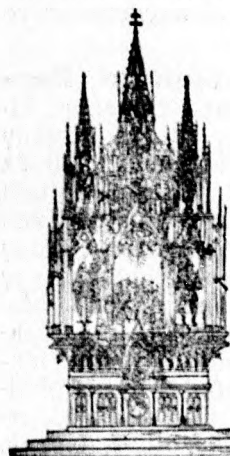
Holnap és holnap után a magyar filmipar műremekét, a

János vitézt

okvetlen meg kell néznie. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek előre válthatók.

Rétay és Benedek

BUDAPEST, IV., Váci-utca 59. sz.

Egyházi felszerelések
miseruhák, zászlók és
lobogók gyára.

Oltárok, szószékek,
Urkoporsók s teljes templomi
berendezések. -
Rajzokkal költségvetésekkel szolgálunk,
szakértőt ingyen küldünk.

Veszünk,

becserélünk vagy javítunk, úgyszintén kijavítva ismét eladunk bármiféle kiselejtezett templomi felszerelést vagy berendezést.

„Kiselejtezett templomi felszerelések forg. r. t.”

Budapest, VI., Nagymező-utca 8. szám.

Nagy Jenő ügyvezető-igazgató.

KÉZIMUNKÁK, HARISNYÁK, KEZTYÜK

és mindennemű kellékei. Alapítva 1789. évben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ádám Károly Budapest, IV., Kigyó-utca 4/a. sz.

A művelt magyar családok legjobb olvasmányai, melyek mind kötve kaphatók:

Andor József, Anyaföldön. Elbeszélések, ára 1 K 20 f. Két világ között. regény, ára 2 K 40 f. Újabb elbeszélések, ára 1 K 21 f. — Barklay L. Florence, Az esti dal. Angolból fordította Pogány Kázmér, ára 2 K 40 f. — S. Bokor Malvin, Virradat. Regény, ára 4 K 80 f. — Coloma Luis — Gerely J., Boy. Regény, ára 2 K 40 f. A vértanu királynő. Regény, ára 2 K 40 f. — Coloma Luis elbeszélései. A spanyol eredetiből fordította Jándi Bertalan, ára 2 K 40 f. — Coloma Luis — Jándi Bernardin, Spanyol képek. Elbeszélések, ára 1 K 20 f. — Handel-Mazetti — Enrika, Játszóársak. Regény két kötetben, ára 2 K 40 f. — Shechan Patrik, Az üldözöttek. Regény, ára 2 K 40 f. — Sienkiewicz Henrik, A dicsőség mezején. Regény, ára 4 K 80 f. Tűzzel-vassal. Regény négy részben, ára 4 K 80 f. — Tarczai György, Az egetverő hegy. Elbeszélések a tátra vidékéről, ára 1 K 20 f. Zengő hegy. Bükkvidéki históriák, ára 1 K 20 f. Budai históriák, elbeszélések (2 kötet) ára 2 K 40 f. Masolino. Regény Zsigmond Király korából (2 kötet) ára 2 K 40 f. Öt novella (2 kötet) ára 2 K 40 f. — Williamson C. N. és A. M. Az arany csönd (4 kötet) ára 4 K 80 f. Az erdők fia, amerikai regény (3 kötet) ára 3 K 60 f. Herkules vendégei, regény (2 kötet) ára 2 K 40 f. — Wiseman — Haudek, Fabiola vagy a katakombák egyháza. Ára 4 K 80 f.

Megrendelhetők a Szent-István-Társulatnál Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. sz.

Nagyszerűen bevált a harostérben küzdőknek és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghát, rheuma, köszvény, influenza, torok, mell- és hátfájás stb. eseteiben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csipőci compos

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Árja K — 80, 1 40, 2 —.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany országhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I., Eliasheinstr. 5. Naponkénti szétküldés.

Kisebb ház, szép kerttel
eladó, Retek-utca 6. sz.

A magyar kath. családok egyetlen szépirodalmi képes hetilapja az

ÉLET.

Előfizetési ára negyedévenként 5 K. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, I. kerület Fehérváry-út 15. szám.

Schmidt Ferenc

templomfestő és aranyozó
elvállal templomfestéseket.
Lakik: Vácson, Burgundia-
utca 3. szám alatt.

Oberbauer A. Utóda

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 41. SZÁM
a legjobb hírnevnek örvendő és legrégebb
egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára,
Telefon 167-34. Árjegyzék hivatalra ingyen és bérmentve. Telefon 167-34.